

Planeringsunderlag för fåglar och vindkraft

Bakgrund och syfte

Vindkraft är i grunden en klimat- och miljövänlig energikälla. En bra lokalisering av vindkraftverk är betydelsefull för att undvika konflikter med bl.a. bebyggelse, natur- och kulturvärden. Utarmningen av fauna och flora är ett stort miljöhot varför det är viktigt att minimera skadan på värdefulla naturmiljöer. Upplands Ornitologiska Förening (UOF) har på Länsstyrelsens uppdrag under 2010-2011 beskrivit fågelvärden som kan komma i konflikt med vindkraftsetableringar. UOF:s fågelskyddsgrupp har tillsammans med föreningens medlemmar samlat in kunskap om viktiga områden för häckning och flyttstråk.

Syftet har varit att ta fram ett planeringsunderlag för fåglar att nyttjas av kommuner och Länsstyrelsen i planering och prövning av vindkraft. Det är viktigt att i ett tidigt skede identifiera eventuella konflikter med naturintressen i områden där exploateringar kan komma att bli aktuella.

Uppdraget

UOF fick under sommaren 2010 en förfrågan från Länsstyrelsen i Uppsala län att ta fram ett dokument med ornitologiskt värdefulla områden i hela länet där det finns potentiella konflikter med etablering av större vindkraftsparker. Arbetet har fokuserat på de områden som utsetts som riksintressen för vindbruk i Älvkarleby, Tierp och Östhammars kommuner, men materialet omfattar även andra områden. För Mälarkommunerna är underlaget mer heltäckande. I Uppsala kommun har Försvaret lagt ett stoppområde som omfattar de centrala delarna. Det finns stora fågelvärden i exempelvis Årike Fyris med flera områden men dessa ingår inte i skiktet eftersom fokus är på de områden där vindkraftsetablering är möjlig.

UOF har under hösten 2010 ordnat tre stycken samråd där vindkraftsfrågan diskuterats, varav ett varit öppet för föreningens knappt 1000 medlemmar efter att ha utlysts i föreningens medlemstidning. Utvalda ornitologer, ofta med mångårig och detaljerad lokalkännedom, har fått ansvar för att ta fram underlag för sammanlagt 14 olika kartområden som täcker in hela länet. Arbetet har utförts genom att samla medlemmarnas kunskap om fågelvärden i länet.

Planeringsunderlaget

Planeringsunderlaget har tagits fram genom att kartmaterialet och tillhörande uppgifter har GIS-lagts. Till underlaget hör en skrivelse som UOF har tagit fram som allmänt beskriver Uppland ur fågelsynpunkt och deras syn på hur man bör ta hänsyn till fåglar i vindkraftsärenden (bilaga 1).

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

2011-11-17

Dnr: 421-15239-10

I vindkraftsärenden är det många olika intressen som ska vägas mot varandra. Underlaget måste därför användas tillsammans med andra planeringsunderlag och i många fall specifika inventeringar. Någon inventering har inte genomförts inför framtagandet och även om UOF:s medlemmar har mycket bra kunskaper om fågelvärden i länet är det viktigt att tänka på att vi inte har heltäckande kunskap.

Uppgifter om havsörn ingår i underlaget men uppgifterna är inte heltäckande. Kontakt bör tas med Björn Helander, ansvarig för Projekt Havsörn, i alla vindkraftsärenden för att få mer fullständiga uppgifter (kontaktuppgifter nedan). För den akut hotade vitryggig hackspetten är Upplands lövskogar mycket viktiga. I de fall vindkraftsetableringar rör triviallövskog i den nordliga delen av länet bör kontakt tas med Länsstyrelsen eller Kristoffer Stighäll, Projekt Vitryggig hackspett, (kontaktuppgifter nedan) för diskussion.

Mer information om fåglar och vindkraft kan fås i Sveriges ornitologiska förenings policy om vindkraft (bilaga 2).

GIS-skikt

I GIS-skiktet finns information om ca 100 områden i Uppland. Nedan förklaras attributdata som finns i GIS-skiktet. Det är viktigt att polygonernas gränser inte ses som helt exakta eftersom vi inte har fullständig kunskap om var fåglarna rastar och häckar.

- FID: Alla områden har ett nummer, från 1 - 102
- Objektamn: Namn på objektet
- Objekttyp: Kort beskrivning av landskapstyp
- FåglarRast: Kortfattat om områdets värde för rastande fåglar
- FåglarHäck: Kortfattat om områdets värde för häckande fåglar
- ObjBeskr: Kort beskrivning av objektet
- Ursprung: Hänvisar till de kartblad som lämnats in till Länsstyrelsen

Uppdatering och kompletteringar

Det är viktigt att planeringsunderlag uppdateras kontinuerligt. Länsstyrelsen önskar att de som använder sig av underlaget rapporterar felaktigheter, kompletteringar och allmänna synpunkter. Rapportera förslag på uppdateringar till Länsstyrelsen, se kontaktpersoner nedan.

Kontaktpersoner Länsstyrelsen

Erik Törnblom, Länsstyrelsen, Naturmiljöenheten, tfn: 018-19 53 47, e-post: erik.tornblom@lansstyrelsen.se

Elisabet Odhult, Länsstyrelsen, Naturmiljöenheten, tfn: 018-19 52 02, e-post: elisabet.odhult@lansstyrelsen.se

Petter Söderberg, Länsstyrelsen, Miljöskydds-enheten, tfn: 018-19 53 94 e-post: petter.soderberg@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

MEDDELANDE 3(3)

2011-11-17 Dnr: 421-15239-10

Åsa Blomster, Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, tfn: 018-19 51 07,
e-post: asa.blomster@lansstyrelsen.se

Kontaktpersoner Upplands ornitologiska förening (UOF):

Peter Schmidt, UOF, e-post: peter.kauffeldt.schmidt@gmail.com

Jan Wärnbäck, UOF, e-post: jan.warnback@snf.se

Kontaktpersoner Projekt Havsörn och Projekt Vitryggig hackspett

Projekt Havsörn, Björn Helander, Naturhistoriska riksmuseet, e-post:

bjorn.helander@nrm.se

Projekt Vitryggig hackspett, Kristoffer Stighäll, Sveriges

naturskyddsförening, e-post: kristoffer.stighall@snf.se

Källor till underlaget:

Bidrag från UOF:s medlemmar. Följande personer har deltagit i arbetet:

Tomas Kjellson, Anders Lindholm, Ulrik Lötberg, Per-Johan Ulfendahl,

Helge Röttorp, Peter Schmidt, Tom Norling, Martin Tjernberg, Pekka Westin,

Jan Wärnbäck

Kustfågelinventering i Uppsala län 2002 och 2003. Länsstyrelsen i Uppsala län. Rapport 2005:6.

Inventering av fiskgjuse 2011. Peter Hellström. (genomförd med ekonomiskt stöd av Stiftelsen Alvins fond och Upplandsstiftelsen).

Bilagor:

1. Skrivelse från Upplands Ornitologiska Förening angående etablering av vindkraft i Uppsala län
2. Sveriges Ornitologiska Förenings policy om vindkraft
3. GIS-skikt Planeringsunderlag för fåglar i vindkraftsärenden